

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija [v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 86.

V Ljubljani, v ponedeljek 16. aprila 1894.

Letnik XXII.

Novice iz Rima.

Rim, 11. aprila.

Nenavadno živahno je bilo po mestu minole dni, ko se je nad 7000 zdravnikov in zdravnic zbralo k 11. mednarodnemu kongresu. Pripravljalni odbor je storil mnogo za kratek čas gostom iz vseh dežel in držav, morda več, kakor so si posamezniki želeli. Slavnost vršila se je za slavnostjo, posebno krasna je bila zadnji večer razsvetljava na „Corsu“. Da, v tem oziru so Italijani prvi. Dne 23. marca je sicer pisal neki liberalni list: „Zdravniki so se zbrali v Rimu v kljub f. . . .“. Toda noben katoliški list, dasi so obširno poročali o obravnavah in predavanjih, ni vedel povedati, da bi se bili vršili kaki neredi ali vprizarjali napadi na cerkvene osebe. Nasprotno, neki španski zdravnik je prvi večer, pozdravljajoč mednarodni shod v imenu španske vlade in dežele rekel med drugim: „Prinašam tudi pozdrav Leonu XIII., najvišjemu duhovniku one vere, ki je vedno pospeševala in podpirala vedo in umetnost, one vere, katero je Španija povzdignila na svoje oltarje.“ Navzoči kralj, kraljica, ministri in drugi svetni dostojanstveniki domači so sicer molčali, a ogromna večina zdravnikov je govorniku živahno ploskala. Ta značajni mož je s tem pokazal, da nima vere le na jeziku.

Spomina vredna sta izreka ministerskega predsednika Crispija in naučnega ministra Baccellija, Crispi se je namreč vrezal, ko je v pozdravu gostov izustil: „V tem svetovnem Rimu, čigar meščanismo vsi, najdete skupno domovino“. Krasna, resnična beseda, a ne iz ust Crispijevih!

Tako more govoriti edino le papež, kot poglavar katoliške, svetovne vere, kot tisočletni legitimni vladar v Rimu.

Sedanji naučni minister Baccelli se je leta 1869 v listu „Osservatore Romano“, ki je vatikansko glasilo, podpisal kot „lojalni in preponižni“ uradnik Pija IX.; a sedaj je kot načelnik kongresa pozdravljal goste „v novorojeni italijanski zvezni državi, katere stolno mesto je Rim“.

Najzanimivejši predmet na razstavi so bile nove priprave za ranjene vojake. Da, največjega usmiljenja so vredni reveži v smrtnih bolečinah, ki umirajo na bojnem polju za dom in vladarja. Toda človeku se vsiljuje nehoté misel: Zakaj te žrtve in zakaj ne v isti meri za one reveže, katere bolezni in druge nesreče polagajo na bolniško in mrliško posteljo! Posebno v Italiji je to silna potreba. Mnogo razsežnih je krajev, kjer ni ne zdravnikov, ne bolnic. In v Rimu samem!

Nikjer ni krščanska ljubezen napravila toliko zavodov za bolnike in reveže sploh, kakor ravno tu. Toda odkar se je italijanska vlada polastila teh zavodov, ni storila za nje nič. Vpeljala je sicer svojo upravo, a pograbila tudi imetje, naložila davek na posestva in s tem — basta.

Na tisoče bolnikov, domačih in tujih, je dobivalo brezplačno stanovanje in hrano v nekdanjih papeževih zavodih, a sedaj jim je to nemogoče, nemajo dohodkov. Celó največja bolnišnica na svetu, S. Spirito, ki je imela dohodkov na preostanek, živi od milosti rimske pokrajine.

Kakor listi poročajo, pride te dni okoli 15.000 španskih romarjev v Rim. Tem povodom bodo sv. oče v cerkvi sv. Petra proglasili blaženim Juana Davilo Degosa.

Tajni konzistorij, v katerem bode imenovanih nekaj škofov in, kakor se govori, dva kardinala, bode 18. t. m. Imenovan bode baje znani o. Steinhuber, katerega imenovanje je lausko leto iz posebnih vzrokov izostalo.

Dne 2. t. m. sta kralj Humbert in kraljica Marjeta zbranim zdravnikom na mednarodnem shodu

priredila v Kvirinalu vrtno veselico. Pri tej priliki so gostje pokušali tudi „zmrzlino“ (gelato) iz Kneippove sladne kave. Torej je Kneipp zapustil vsaj ta spomin v Rimu. — Nedavno so poročali listi, da je bilo veliki teden pri sv. obhajilu 40 gojencev tukajšnje sirotišnice. Nekateri teh dečkov so sv. hostijo izpljuvali na tla. Duhovnik je storil svojo dolžnost ter naznanil vodstvu to bogoskrunstvo. Toda upravni svet je šele čez teden dni zvedel o grozodejstvu. Lepa vzgoja mladine!

Ker vam o „veliki“ politiki velikega Crispija itak poročam brzojavni urad, dostavim še neki dogodek iz velikomestnega življenja. V znanem tukajšnjem hotelu Minerva se je lansko leto v februarju nastanil neki Walker s svojim strežajem, rekši, da pride iz Anglije. Pogodil se je za 20 lir na dan. Kot klativitez si je marsikaj še posebe privoščil, tako da je do tekočega leta njegov račun narastel na 8000 lir. V zasebnih pogovorih z izbranimi osebami je trdil, da je ruski knez, a nima toliko imetja, da bi mogel svojemu stanu primerno živeti in potuje pod imenom svoje matere rojene v Angliji. Gostilničarja pa je tolažil, da vsak dan pričakuje večjo svoto denarja. Konečno si je izposodil od nekega ameriškega duhovnika nekaj denarja ter je s strežajem popihal v Civitavecchio, kjer so ga prijeli in dejali „pod ključ“.

Ljudevit Košut in ban Jelačić.

Iz Zagreba, 11. aprila.

Hrvatski rodoljubi so hoteli na dan pogreba Ljudevita Košuta ovenčati spomenik bana Jelačića. Bilo se je celo po časopisih javilo, da se bode radi tega obdržala skupščina, katera pa vendar ni bila sklicana, niti se je spomenik ovenčal. Trdi se, da so se rodoljubi hrvatski v zadnjem času skesali, češ, da bi se radi tega dogodka mogle razviti še večje neugodnosti za hrvatski narod, nego smo jih iz-

LISTEK.

Dve sestri.

(Povest. — Slovaški spisal Sv. Hurban Vajansky.)

I. Stari list.

(Dalje.)

Anica že ni bila nekaj dnij v priljubljenem svojem logu, radi tega je vzlic dežju rada srkala v sé vlažni vzduh. Škodlje na strehi kolibice varovale so jo dežja. Ob gorskih klečutih, popenjajočih se nad reko, ležala je siva, težka megla. Lshak vetrič šumel je v smerečjih vršičkih ter razburil tiho gladino v ljubeznjive valčke, nad njo so pa trepetale jelše.

Deva zrè v vodo v globocem, otožnem zamljenju.

„Kaka razlika je med mojim življenjem in životarenjem teh jelš?“ mrmlija otožno. „Morda je tako, a slednje ne čutijo bolečin in ne koprne. In kdo vé, je-li ne hrepené? Ni li šumenje njih listov izraz bolesti, ni li vzdihanje, jok. Mi ne umejemo tega šumenja ter vanj polagamo svoje lastne čute. Ako smo veseli, zdi se nam šumenje kakor radostna himna, in če smo otožni, žalospev. Človek pozna le sam sebe, samo sebe povsodi vidi in po sebi i sodi. Kolikrat odganjam take misli, toda one se mi vedno

povračajo nepreklicno. Z mojo govori vsako drevo, da i ta suha breza, gol paróbek, tožna žrtev žage in sekire, me kliče kakor iz groba. Čemu je meni to? Elena nima tega čutstva, živi prosto, veselo, brezskrbno, in je srečna. Ničesa ne pričakuje, ne želi si ničesar. V meni klije večni nemir, pričakanje nekaj usodnega, strastnega. Proti nji je vsakdo ljubeznjiv in uljuden. V nje krogu je veselje in radost. Ali ko jaz vstopim, v hipu zgine radovanje. Proti meni se obnašajo samo dvorljivo, nikoli pa ljubeznjivo. In vendar, kako nerada vidim koga trpeti, bēdi in togi žrtvovala bi celo svoje srce. Oče ni pravičen, on se nikoli ne huduje nad menoj, nikoli me ne pokara. Meni privoščijo več svobode — bajé radi tega, ker me manj ljubijo. Za Eleno vse vré, meni je prisojeno čakati. Obličje njeno je jasno, prozorno, meni krije tajnost. Kje pa so moje tajnosti? Saj nobenih nimam! Morda moji pogovori z gozdnimi cvetkami? Morda moje sanjarije nad to vodo? Saj te nikogar ne zanimajo, nikogar!“

Hkrati se zamisli. „Ali nisem lagala? Saj je je Vojteh St'astny rekel nedavno, naj pišem dnevnik; bil bi v istini zanimiv, in bil bi srečen, ko bi ga mogel čitati.“

Vojteh St'astny, odvetnik z mesta, prihajal je često v Kolesno. Ljudje so rekli, da ga tja vabijo

lepe hčerke Varinskega. Bil je to značaj, utrjen mlad mož ogromne eneržije in marljivosti. Odprl je pred nekimi leti svojo pisarno v tujem, dosti velikem mestu in zdaj sluje kot najbolj iskani odvetnik. Štirje pomočniki poslovali so v njega korist, klientela je rasla, občna naklonjenost bila je na njegovi strani. Poleg tega si je ohranil to skromnost, katero sta ga naučila beda in nedostatek minolih časov. To je izrednost, neka posebnost, kjer se tako mnogo greši z grehom pohlepe. Suhoparno uradovanje ni moglo vzeti Vojtehu idejalnosti, katera ga je ohranjala veselega v burnih časih borbe in skrbi za vsakdanji kruh. Čutil je globoko puhlost mestne družbe, potratnost in lahkomiselnost življenja v inteligentnih krogih, zbog tega se je rad bavil s knjigami, in če ga knjige niso več veselile, pripeljal se je na lahki „brički“ k „staremu gospodu“, raduje se njega zdravih in strogih načel, njega odkritega poštenja, dobro se počutil v redoviti domačiji, nad katero je bdela pametna in tiha gospodinja in katero so krasile in oživljale dve deklici, tako različnega značaja, toda vsaka za-se jednako vabljiva, jednako plemenita! Z Eleno je bilo možno kratkočasiti se, Ana, dasi malobesedna, bila je dovtipna, izpodbudna, mnogo je čitala in presojala samostojno.

(Dalje sledi.)

kusili do zdaj. Gotovo je tudi, da bi bilo poseglo vmes mestno redarstvo in spor bi bil še večji nad strankami, nego je bil do zdaj. Mažaronom je seveda prav po volji, da ni bilo te protidemonstracije in ministerski predsednik se ni zastonj izjavil pred mažarskimi poslanci, da so tudi Hrvati viteški narod, kakor Mažari, ker znajo ceniti zasluge tako odličnega rodoljuba, kakor je bil Košut. Mi pa mislimo, da so Hrvati bili že zdavnaj prej viteški narod v pravem smislu, saj jih kot take pozna zgodovina. Mažari so kot viteški narod samo za-se in njihovo viteštvo ni bilo vselej osnovano na etični podlagi, posebno ne ono, s katerim se ponajbolj vkup s Košutom. Kaj ni bila to felonija, kar oni imenujejo viteštvom? Morete li Hrvate obdolžiti take mejnarodne pregrehe? Hrvati so ostali res viteški narod od prvega početka do dandanes, a posebno viteško so se obnesli leta 1848, ko so branili svoj dom, pa tudi svojega kralja proti onim, ki se pri vsaki priložnosti ponajbolj z viteštvom.

Ravno tisti mož, katerega kip Hrvatje pri tej priložnosti radi prevelike miroljubivosti niso ovenčali, pokazal se je pravim vitezom po duhu in telesu. Ni on branil samo svojega kralja kot general, marveč tudi pravice svojega naroda, kateremu je zagrozil Košut, da ga bode zatrl ter zbrisal z zemljevida kraljevine hrvatske. Žalibog, da se nahaja tudi med današnjimi Hrvati mnogo takih, ki ne odobravajo Jelačićevega postopka leta 1848, češ, da so se morali takrat tudi Hrvati vkup z Mažari vzdigniti proti Nemcem, t. j. Avstriji, samo da se izvojuje svoboda. To trdi večji del današnji mažaroni, ali imajo popolnoma krivo ter slabo poznajo zgodovino hrvatsko in ogersko. Košut se ni boril samo za svobodo državno, marveč v prvem redu za mažarstvo, kar je kazal najbolje s tem, da je hotel za tretji vse druge narodnosti v ogerski kraljevini, a o Hrvatih ni hotel nič slišati. Še-le tedaj, ko je videl, kaj morejo Hrvati, zval jih je v svoj tabor z velikimi obljubami, katerih pa ne bi bil nikdar držal, tudi ko bi bil v borbi za samostalnost zmagal. Pa kako bi bili mogli tudi Hrvati, ki so vernost prisegli svojemu kralju, sprejeti ponudbe puntarjev? Sam Košut bi jih bil moral kot izdajice smatrati, če tudi je sam tak bil.

Tako izdajstvo bilo bi tedaj Hrvatom več škodilo, nego koristilo, a vrh tega bi se bili izneverili svoji starodavni poznati vernosti. Jelačić je tedaj s svojimi Hrvati ravnal v smislu pravega viteštva, ko je branil svojega vladarja, a ž njim vkup tudi narod hrvatski. Res je, da je absolutizem mnogo nad vrlega hrvatskega naroda poparil, ali ena je ostala še vedno živa, namreč nada v srečnejšo bodočnost, katere se mu ni treba bati, njegove vrline so zapisane s sijajnimi črkami v zgodovini, a tudi na najvišjem mestu še niso in ne bodo pozabljene zasluge njegove, katere si je stekel za državo in vladajoči dom. Hrvatski rodoljubi pa niso prav storili, da niso ovenčali spomenika bana Jelačića, kakor so bili sklenili, kajti pohvala od strani ogerskega ministerskega predsednika služi nam v tem pogledu manje na čest, nego bi to bil krik in graja mažarskega časopisja in javnega mnjenja na Ogorskem. Tukaj je bilo potrebno, da smo pokazali, kako misli še vedno večji del naroda hrvatskega, s katerim je Ogerska prisiljena računati v vseh političnih vprašanjih.

Državni zbor.

Dunaj, 14. aprila.

Interpelacije.

Poslanec dr. Gross je interpeloval ministra notranjih stvari, da bi vlada delovala na to, da se pri zavarovalnicah na življenje enakomerno razdeli dobiček mej zavarovance.

Poslanec dr. Šamaneck je pa interpeloval učnega ministra zaradi neke češko narodnost razžaljeve izjave nekega gimnazijskega profesorja v Gostinnem.

Na to je pravosodni minister odgovoril na interpelacijo Prádejevo zastran konfiskacij časnikov. Povedal je, da je državnim pravdnikom naročil, da naj vselej naznanijo, kateri članek je konfisciran, da vredništvo more izdati novo izdajo. Prostor konfiskovanega članka se pa ne sme pustiti prazen, temveč se mora napolniti z novim gradivom. Prazen prostor, bodisi bel ali črn, ali pa tudi napolnjen z opazko „Konfiskovano“, se bode zmatral za demonstracijo proti tiskovni policiji. In takemu listu, ki bi se poslužil takega sredstva, se ne bode več naznanjalo, zakaj je konfiskovan. S tem odgovorom večina ni

bila posebno zadovoljna, in levičarski časopisi močno zabavljajo.

Na to je minister še odgovoril na interpelacijo posl. Kaizla zastran nemškega napisa na pečatu najvišjega sodišča. Najvišje sodišče ima dva pečata. Večji je imel latinski napis, drugi pa nemškega. Sedanji predsednik najvišjemu sodišču je pa tudi naročil popolnoma iz lastne volje, predno se je stvar sprožila v zbornici, majhen pečat z latinskim napisom, kakor to zahteva zakon.

Na interpelacijo zastran napisa pri sodišču v Teplicah, ki je po trditvi interpelanta Vašaty-ja jedino nemški, je minister odgovoril, da je interpelant napačno poučen, napis je bil takej sprva dvojezičen.

Volitev odseka.

Predno se je nadaljevala budgetna debata, se je volil odsek petnajstih članov za pretresovanje zakona o varstvu avtorskih pravic del slovstva, umetnosti in fotografije. Izmed slovenskih poslancev je v ta odsek voljen gosp. Povše.

Ministerstvo notranjih stvari.

Danes se je nadaljevala debata o potrebščinah ministerstva notranjih stvari. Prvi je govoril dr. Kronawetter, s katerim se navadno ne strinjamo, ali danes je pa povedal tudi marsikako resnično, če tudi ni mogel zatajiti svoje prevelike naklonjenosti za žide. Rekel je, da se v Avstriji ne vlada po osnovnih zakonih, po katerih bi morale javne službe biti vsem jednako pristopne. V politični upravi se najprej zahteva, da je kdo plemenitaš. Byk se je v klubu pritoževal, da se v javnih službah prezirajo židje. To bi se moralo povedati v zbornici, da bi bila vlada prisiljena tudi javno se izjaviti o tej stvari. Sicer se pa njemu ne zdi dosledno, če se kdo poganja za versko enakopravnost, za politično enakopravnost pa ni in se upira občni volilni pravici. Posebno židje bi morali biti demokratični, ker se za vse imajo zahvaliti le demokraciji. Obsojal je govornik, da se le koalicijske stranke zmatrajo za državo ohranjujoče; večina prebivalstva je proti koaliciji, in država bi niti obstati ne mogla, ko bi večina prebivalstva je ne vzdrževala. Državo vsakdo vzdržuje, kdor zanjo žrtvuje imetje in kri. Konečno je govornik se še pritoževal o kratenju svobode zborovanja proti delavcem.

Poljski poslanec Wielowieyski je v dolgem govoru govoril o izseljevanju. Vsako leto se iz našega cesarstva izseli do 80.000 ljudi, kar kaže, da gospodarske razmere niso povsem zdrave. To izseljevanje se godi brez vsacega načrta. Pri tem se godé razne sleparije. On zatorej želi, da bi se izseljevanje vredilo, da bi se naši konzuli bolj za stvar zanimali, da bi ljudje ne hodili v kraje, kjer morajo hudo delati in stradati, ali pa še dela ne dobé. S tem bi se preprečilo, da bi razni sleparji ne mogli izžemati izseljencev.

Grof Kounice je pobijal poslednji govor ministra notranjih stvari, hudo napadal namestnika češkega in grajal postopanje raznih oblastev na Češkem.

Resolucije.

Prečitale so se v tej seji razne resolucije.

Burgstaller pozivlja vlado, da zgradi primernejše poslopje za namestništvo v Trstu.

Dr. Roser in grof Stürgk želita, da se nekaj okrajnih zdravnikov uvrsti v osmi razred.

Dr. Heilsberg prosi vlado, da bi se ozirala na prošnjo, katero so vložili štajerski državni zdravniki.

Dötz je predlagal, da bi država podpirala revne občine pri zgrajenju bolnišnic za kužne bolezni.

S tem se je seja zaključila.

Govor poslanca g. prof. Franca Šukljeja

v državnem zboru dne 5. aprila.

(Konec.)

Volilna reforma.

Sedaj pa, gospoda moja, moram še nekaj besed spregovoriti o volilni reformi, posebno, ker se je tovariš dr. Pacak z veliko določenostjo izrekel, da koalicija ni v stanu izvesti volilne reforme. Rekel je dalje, da je koalicija gniloba in da hoče krivico v permanenti itd. Usojam si o tem jako določno izpregovoriti in še nekaj za-se in za svojo skupino zahtevam.

Mi o volilni pravici lahko govorimo brez vseh predsodkov, ker nam niti občna ne škoduje. (Odobranje.) Nam se ni bati izgub; nasprotno, dajte nam občno in jednako volilno pravico, pa bode

videli, da še več slovenskonarodnih članov pride v to zbornico. (Tako je!)

Toda državni pomisleki me silijo, da podredimo naše posebne koristi občnim in se v tem posebno ne vjemamo z Mladočehi. Gospoda moja, pri sedanjih razmerah ne morem zagovarjati, da bi se uvela občna volilna pravica v Avstriji. Za to je več vzrokov. Pred vsem manjka pri nas onih pogojev, ki so v Nemčiji, Franciji in Sveci, namreč naš srednji stan je v mnogih deželah države preslab, premalo agilen, da bi se mogel upirati. Opozorim tukaj le na Galicijo, Bukovino in nekatere planinske dežele. Le dajte občno in jednako volilno pravico, mislim, da s tem sem ter tja dosežete jako čudne vspehe.

Če je to resnica, potem je resnica še nekaj drugega. Vso čast pred težnjami proletarijata, vse spoštovanje pred mogočnim gibanjem, s katerim jaz simpatizujem, ali kulturno delujoče in kulturno pospešujoče se mi to množice vendar ne zdé, kulturno delujoči so le srednji stanovi, ako srednji stan preveč spravite v nevarnost, ako njegovo veljavo preveč pomanjšate, s tem v nevarnost spravite kulturni napredek, in ta nevarnost se ne dá z nekaterimi donečimi frazami odpraviti.

Sicer pa jaz imam še jeden ugovor proti občni jednaki volilni pravici, ki se opira na moje nazore o človeštvu. Za-me človeštvo ni kup popolnoma enakovrstnih individij — ali da govorim s Schäfflejem — za-me je organični sestav, ki ima na sebi vsa znamenja svojega nastanka. Sestava človeške družbe, sklad tega tako umetnega organizma se mi zdi, da močno nasprotuje občni in jednaki volilni pravici. Zgodovina je nas razvrstila, ali občna volilna pravica pa nas hoče preveč zravnavati, ker ne morem prezreti te razlike, zaradi tega mislim, da pri obstoječih razmerah hoče dati kaj osodepolno darilo Avstriji, kdor jo hoče obdarovati z občno volilno pravico.

Stavili so se protipredlogi. Mnogi so se šalili iz tega, kako so bili vsprejeti ti predlogi. Jeden teh predlogov prihaja od vlade, drugi pa od grofa Hohenwarta.

Iz tega, da se o tem še nismo sporazumeli, izvajati daleč segajoče sklepe, je vsekako prezgodaj. Pred vsem se bomo morali odreči misli, da zadenemo najboljšo teoretično, najbolj pravo volilno reformo. Zadovoljiti se bomo morali, da storimo to, kar je pri sedanjih zgodovinskih razmerah v Avstriji sploh mogoče. Prehiteti se pa ne sme. To so stvari, ki se morajo dobro premisliti, ki se ne dajo rešiti v kratkem času, v nekolikih tednih, katere se ne morejo pretresti in preudariti, dokler nimamo potrebnega statističnega gradiva, katero se mora pretresti in preresetati.

Tukaj opozorim pred vsem na statistiko o raznih stanovih, ki je v Avstriji jako zanemarjena. V tem oziru je statistična centrala v najnovejšem času objavila nekaj zvezkov. Brez preresetanja statističnega gradiva bil bi po mojih mislih skok v temo in pred takim prenapljenim korakom je odločno svariti.

Jaz mislim, da se o vseh predlogih, ki so se dosedaj stavili, mora pred vsem še le posvetovati; treba jih je pretresti in dobro premisliti. Kar se tiče vladnega predloga, moram reči, da mi ni ugajal, jaz imam daleč segajoče pomisleke proti njemu, in to iz dveh vzrokov. Pred vsem vlada hoče s tem odpomoči, da se tisti, ki nič nimajo, uvrsté v posebno kurijo in jej da 43 mandatov, in to vse, izključivši kmetijske pomočne delavce. Treba je pogledati nazaj v pravilnični servijanski čas, da najdemo za to kaj podobnega. Tedaj so se kurije „Proletarii et capite censi“ ložje sestavile, ker so stare države manj zahtevale od teh državljanov z manjšimi pravicami, ker so jih le malo pritegovala vojni službi ali so pa bili vojne službe popolnoma oproščeni, in ker so bili davki drugačni, kakor v naši državi.

Največji pomislek, katerega imam v tem oziru, je pa ta-le: Skozi ves svet se je naredil nek globok prepad, ki loči tiste, ki kaj imajo, od tistih, ki nič nimajo. Je-li umestno, gospoda moja, da se tisti, ki nimajo ničesa, združijo v jedno kurijo, v stan organizirajo, se v njih popolnoma vzbudi razredna zavest in se popolnoma odločijo od vsake zveze z drugimi razredi in prepuste mejnarodni propagandi.

Na drugi strani pa mislim, da je napačno, da se stvar more tako misliti, da se v volilnih okrajih ničesa ne sme premeniti. S tem bi se pač le še bolj utrdile one pomanjkljivosti, s katerimi sprva boleha naša volilna reforma. To bi bilo tudi v formalnem nasprotju s programsko izjavo z dne 23. novembra lanskega leta, v kateri se na to naravnost opozarja, da je za občno volilno reformo potreba nove razdelitve volilnih okrajev.

Gospoda moja, nasvetoval sem le nekaj pomislekov, ne da bi hotel koga prejudikovati, za to tudi nimam pravice, ker govorim le v lastnem imenu.

V enakem položaju sem tudi nasproti predlogu našega klubovega načelnika grofa Hohenwarta. To načelo mi bolj ugaja, zdi se mi mnogo bolj pravo, namreč, da se kombinuje občna volilna pravica z načelom zastopstva koristi. Proti načinu izvajanja pa imam pomisleke, v podrobnosti se nečem spuščati. Mislim pa, da se stvar ne dá kar čez koleno prelomiti, temveč vsi predlogi naj se dobro premislijo.

In, gospoda moja, sedaj sem proti koncu. To-variš Eim je nedavno izrekel zlobno besedo: „vaša prva volilna bomba se je razletela.“ Temu dovtipu so se smejali, ali dober vendar ni bil. Gospod to-variš ima veliko časnikarsko skušnjo, ali vendar mislim, da mi ne bode zameril, da on ni nikdar sodeloval pri vojaškem delu „Narodnih Listov“.

Ce bode pa kdaj sodeloval, bode pa pač moral vedeti, da se delajo dovtipi nad tistimi bombami, ki se ne razleté, nad tistimi, ki se pa razleté, pa mine veselje šaliti se. (Veselost.)

Je-li pa to posmehovanje v drugi srečnejši obliki opravičeno, to je, gospoda moja, vprašanje, na katero danes ni moč odgovorjati. Na jedno pa moram opozoriti, mi živimo v času, ko stare oblike umirajo, ko se življenje bori za nove oblike. Kapitalizem, ki gospodari sedaj v našem društvenem in gospodarskem življenju, propada, preživel se je in čas teži po novem. Teka časa ne bode zadržali! Opozorim na to, kako se je razširilo socialistično gibanje v Avstriji. Kako dolgo je, kar se je v parlamentu izustila beseda, da se nehava Podmoklem? Sedaj se je pa že pri nas udomačil, kakor duh se je usel pri naši mizi. Stvari so take, da so se morda narodna in državnoopravna vprašanja že do neke stopinje preživela.

Le nekaj let naj se tako hitro okrepečavajo socialne ideje in prišli smo do tega, kakor mislim, da se bode prepir sukral o vprašanju posesti, da bode to glavni predmet, s katerim se bodo bavile vse stranke. Odstraniti, zavreti razvoja ne moremo, za to smo preslabi, ali za nekaj se je potezati: da se prevrat izvrši po poti mirne, premišljene reforme, da se ne izvrši potom katastrofe, ki bi po sili vse preségala, kar je zadelo kulturni svet, od hunske napadov semkaj.

Zato je pa pred vsem treba, da vse velike, združene stranke, ki se rade imenujejo državo ohranjujoče, spoznajo, da je čas stopati iz vezi starih strankarskih gesel, da se ne kaže več razburjati zaradi narodnostnih malenkostij, da ne gre več breškega šolskega nadzornika ali samostojno nižjo gimnazijo v Celju, ki narodne posesti nič ne moti, napravljati za veliko politično akcijo, temveč je treba gledati, da se z ozirom na sedanji svetovni položaj sporazumimo na temelju spoštovanja mejsebojnih pravičnih zahtev.

Ce se morejo koalirane stranke popeti na to vzvišenejši stališče, potem se je našel prvi in najpotrebnejši pogoj za rešitev vspešne volilne reforme. Pride li do tega? Tega si ne upam pričakovati, vsekako bi pa to bilo v blagor države in vseh tistih, ki v njej prebivajo. (Odobrovanje.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. aprila.

Socialisti in okrajni glavar. Solnograški odposlanec na socialističnem kongresu na Dunaju Prähauser je pripovedoval, da se je proti njemu jako nepovoljno izrekel o shodih katoliško konservativne stranke okr. glavar in opomnil, „da ljudstvu lažejo in je goljufajo“. Solnograški namestnik grof Thun je na to pozval vse okrajne glavare solnograške, da naj se izjavijo, če je Prähauser govoril resnico. Vsi okrajni glavari so seveda zanikali, da bi kateri kaj takega govoril, kakor jim to socialist podtika. Namestništvo je na to zaslislalo Prähauserja samega. Socialist se je izjavil, da on ni trdil, da bi se bil tako izjavil kak solnograški okrajni glavar, temveč je govoril le o nekem okrajnem glavarju, ne da bi bil kaj natančnejega povedal, kje je dotičnik. Povedati pa on ni hotel, katerega okrajnega glavarja je mislil, in zatorej namestništvo ni ničesar več storiti moglo v tej stvari.

Solnograški mestni zastop. Zmaga protiliberalcev v občinski zastop v Solnogradu je hudo poparila liberalce. Liberalni župan Hueber se je že odpovedal, ko je videl, da se mu je stol že omajal.

Demonstracije proti slovenski celjski gimnaziji ni tako ugodno izpala na Dunaju, nego so pričakovali. Predsednik „Deutscher Verein-a“ Gegenbauer je obžaloval, da niso k temu zborovanju prišli nemški liberalci. Poslanec Hofman-Wellenhoff je pa obžaloval, da ni k zborovanju prišel noben zastopnik Dunaja. Bili so torej nemški nacionalci sami. Da se je jednoglasno vsprejela resolucija proti osnovi slovenskih paralel na celjski gimnaziji v Celju razume se samo po sebi. Da pa nemških liberalcev ni bilo k shodu je vsekako dobro znamenje, ker kaže, da ne mislijo se do skrajnosti upirati v tej stvari, da je odvisno torej le od dobre volje vlade.

Wekerlova zmaga ni tako sijajna, nego se misli na prvi pogled. Večina zares znaša 178 glasov. Pri glasovanju je manjkalo 25 članov. Za vladni predlog je glasovalo 72 članov skrajne leve, 10 pristašev narodne stranke in 3 divjaki z vladno

stranko, torej vkupe 85 vladnih nasprotnikov. Da se vsi ti niso udeležili glasovanja bi bila vlada imela še 90 glasov večine, da so pa opozicijske stranke proti njej glasovale, bi pa bila večina se skrčila le na pet glasov, dali so glasovali vsi ministri razen jednega in državni tajniki. Prav za prav vlada nima niti večine več v zbornici, ako ne štejemo glasov ministrov in državnih tajnikov samih. Vidno je tudi, da je Veckerle odvisen od skrajne opozicije in to nam marsikaj pojasni, kar se je godilo v proslavo Kossuthovo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. aprila.

(V znamenju boja!) Sobotni „Narod“ še vedno bega svoje čitatelje, da se bodo letošnje občinske volitve v Ljubljani vršile „v znamenju boja“, vključ temu, da je odbor kat. polit. društva opetovano izjavil, da se konservativna stranka ne vdeleži volitev. Današnji dan, ko voli 3. razred, menda vendar tudi „Narod“ spozna, da ni prav ravnal, ker ni verjel izjavi odbora kat. polit. društva. Na sumničenja, katera izvaja „Narod“ iz zveze slovenskih klerikalcev z nemškimi nacionalci — katere seveda nikjer ni, razun v „Narod“-ovega člankarja razburjenih živčih — ne odgovarjamo; le toliko rečemo, da tako pisarjenje ni pošteno. Dokler dolgo se bo tako postopalo z nami od strani naprednjakov, treba bo še dolgo čakati, da bi, kakor „Narod“ pravi, „obe narodni stranki skupno in složno delovali na gospodarski in narodni razvoj našega mesta.“

(Za pogorelce v stopiški fari) darovali so v Ljubljani na oznanilo preč. g. župnika Malenška št. peterski farani v cerkveno pušico 70 gld. 45 kr. — Bog plačaj stotero vrlim St. Peterčanom ter jim obudi mnogo dobrotnikov-naslednikov za te in druge pogorelce, katerih je v zadnjem času tolike po naši deželi.

(Električna razsvetljava v Škofji Loki.) Poroča se nam: Dne 5. aprila pritrdil je mestni odbor pogojem, katere je stavil gosp. Al. Krenner zaradi vpeljave električne razsvetljave po mestu. Mesto bo imelo 40 električnih svetilnic, dočim jih je imelo do sedaj tretjino manj, stroški za to bodo pa narasli samo za 54 gld. — Vsaka svetilnica bo imela svetlobe za šestnajst navadnih sveč. Koncem avgusta se ta razsvetljava napelje po mestu, tako da bomo Ločani imeli v deželi prvi električno razsvetlavo po mestu.

(Wolfvega slovensko-nemškega slovarja) deseti sešitek je izšel, ki prinaša na straneh 721—800 besede „o á z a“ do „ognjemérstvo“.

(V Gorici) vršile se bodo nadomestne volitve za mestni zbor 23. 25. in 28. aprila. — Novi mestni šolski svet imel je prvo sejo. Predsednik je mestni župan dr. Maurovich, podpredsednikom pa je izvoljen dr. Marani. V isti seji naložilo se je mest. šolskemu nadzorniku prof. Culotu, da preiskuje o pritožbi učitelja Jacobija proti izvolitvi učitelja Zurmara v mestni šolski svet.

(Iz Radeč.) Dve nesreči ste se do zdaj dogodili pri grajenju našega mosta. Pred kratkim se je neki delavec jedno nogo precej pohabil, drugi je pa padel včeraj blizu štiri metre globoko na kamen, se vsled padca pretresel in na glavi ne sicer nevarno, a vendar dovolj poškodovan. — Oskrbnik iz Novega grada v boštanjski fari se je peljal v nedeljo dne 15. t. m. zjutraj v Radeče k prvi sveti maši. Med potjo se pa konja splašila in dočim drugi pravočasno skočijo raz voz, ostane on še na njem, hoteč konja obdržati. Pa zastonj; pade iz voza in si zlomi na dveh krajih nogo. Človek pač ne vé, kje ga čaka nesreča.

(Himen.) Danes se je v Trebnjem poročil g. Alojzij Pavlin, znan tukajšnji narodnjak, z gospodično Marijo Rozman.

(Županom v Mirnem na Goriškem) je izvoljen soglasno g. Vincenc Faganel.

(Primorske novice.) V Ogleju nadaljuje svoja starinska izkopavanja prof. Majonika. Blizu bazilike so našli jako krasen mozaikov tlak. V Ogleju so zaprli te dni dva moška, ki sta ponarejala desetake. — Lojdovi kapitani se sklenili dne 11. t. m. ustanoviti ustanovo v spomin petdesetletnice cesarjeve v podporo udovam in sirotam kapitanov, ki so bili kedaj v Lojdovi službi. — Karolina Versoli, katero je napal z nožem njen lastni mož, kakor smo poročali, se vedno boljša in upati je, da ozdravi. — Nova železniška postaja v Cervinjanu je že

skoraj gotova. Dne 15. junija upajo Cervinjanci, da jim v prvič zažvižga hlapon.

(Pri mestnih dopolnilnih volitvah v Ljubljani) bili so danes za 3. razred izvoljeni gg.: Žitnik Jernej z 254, Skrjanc Ivan z 249, in Černe Jernej z 248 glasovi.

(Iz Škofje Loke.) Dne 8. t. m. napravilo je „Slovensko bralno društvo“ svojo veselico, katere se je udeležilo prav obilno ljudstvo. Gospodje pevci so peli prav točno, tudi deklamacija in igra sta se prav dobro obnesli. Gg. igralcem, pevcem in zlasti g. pevovodji J. H. gre vsa čast in zahvala, ker se tako lepo trudijo za napredek našega društva. Kakor čujemo, društvo zopet kmalu zbere svoje ude na veselo in poučno večerno besedo.

(Ajdoška predilnica.) Šturije, dne 12. t. m. Prestrašeni so danes vstali ljudje že kar o peti uri zjutraj. V Ajdovščini in Šturiji je namreč ob enem začelo zvoniti, da gori. Stopivši k oknu videl sem črn gost dim po okolici se razširjati od predilnice sem. Marsikateri se je še tolažil: saj menda hudega ne bo, mornik velikokrat iz tvorniškega dimnika tako k zemlji tlači dim, da se kar vlega po dolini. Ko pa zagledajo švigajoč plamen skozi okno prvega nadstropja, se je marsikatera solza potočila in bolestni vskliki „tvornica gori, naš kruh gori!“ pretresli so celo onega, ki ni bil od tvornice odvisen. Okoli četrte ure na jutro nastal je pri enem stroju ogenj. Vretena z bombaževino ovita se naglo sučejo, vrteči se zrak potegnil je plamen v trenutku po celem dolgem stroju in ker predilni stroji le za korak eden od drugega stojé, bilo je hipoma kar pet strojev v ognju. Pripravljene so bile vedno posode, napolnjene z vodo, in delavci so naglo ustavili stroje in polivali z vodo, ali kaj pomaga. Suha bombaževina, vibrirajoči se zrak in z oljem napojeno lesovje je preugoden material ognju. V zaprtem prostoru nastane že tako gosti, sapo zapirajoči dim, da moraš gledati, kako rešiš samega sebe. Ko so delavci videli, da nič ne opravijo, bežali so na prosto. Da so pa vstrajali pri gašenju, kolikor časa so mogli, posnamemo iz tega, ker je temu vpepelil požar vrhovno suknjo, onemu klobuk ali čevlje, ko je v vročini pri delu djal težilno obleko raz sebe. Ponesrečil se ni nobeden, dva sta sicer padla v omotico, a se kmalu zavedla, jeden pa se je komaj rešil plazeč se po tleh. Ogenj se je naglo razširil po celem prvem nadstropju, pregorel je strop pri drugem nadstropju in v dveh urah pogorela je že vsa streha. Popadali so stroji, vdale se železne vezi, le golo okajeno zidovje in tudi to deloma poškodovano, je ostalo. Sredi poslopja bil je jeden oddelek pri tleh obokan, le ta se je še ohranil, četudi se še ne zna, bodo li stroji še za rabo, ali ne. Sreča, da je bilo vreme mirno. Ne daleč od predilnice stoji skladovišče napolnjeno z bombaževino. Naj bi bila burja, zgorelo bi bilo tudi to in upepelilo bombaža za 350.000 gld. S težkim napotrom obvaroval se je tudi oddelek, kjer stojita parna stroja. Požarna bramba iz Vipave dospela je ob 1/7 kmalu za njo tudi ona iz Št. Vida. Gasili ste pridno in omejili požar in za njuno celodnevno požrtovalno delovanje zaslužite vso čast in hvalo. — Vitalno vprašanje nastane za marsikatera, bode se li sezidala nova tvornica ali ne? Do 2000 gld. na teden je izplačevala ljudem in marsikatera družina iz Ajdovščine, Šturije in okolice je dobivala tu svoj kruh. Beda bode velika. Nekateri so že od mladosti vajeni le na delo v tvornici, za tako obljudeni kraj je dela na polju pač premalo in od drugod, kje bode kaj zaslužka, katerega so do sedaj tako redno izplačane dobili vsako soboto! — Dne 11. julija 1881. je bila predilnica zadnjič pogorela. Vendar je takrat zgorel le en del poslopja, tudi zidovje ni bilo tako poškodovano kakor sedaj. Zavarovana je bila pri „assicurti generali“ v Trstu. Popoldne sta že dospela dva bankina inženirja, da pregledata škodo. Delničarji ne bodo kaj na zgubi, k večjemu jim odpadejo za nekaj mesecev obresti in zaslužek, občutili bodo pa tolikanj več delavci, ker ti, če se tudi začne iz novega zidati, pred spomladjo ne morejo misliti, da bi se delo redno začelo. Ker je s predilnico v zvezi tudi barvarnica v Ajdovščini, zgube svoj zaslužek delavci tudi tam, ako družba vse popusti in morda v Monfalcone prenese svoje delovanje. Zato ni bil prazen strah jokajočih se mater: Kaj bode sedaj, kje bomo kruha dobili za lačno družino?

(V Romansu) v Furlaniji umrl je deželni poslanec Jožef pl. del Torre. Bil je jako delaven mož.

(Ne v Ameriko!) Iz pisma nekega izseljenca: „Zdrav sem, hvala Bogu, in lahko bi delal, ako bi imel kaj delati, a dela ni dobiti. Pogostokrat se

spominjam zlasti tistih, ki so mi branili v Ameriko. O, da bi jih bil pač slušal!

(Žejna bolnika.) V nedeljo 8. t. m. ob 8¹/₂ uri zvečer zlezla sta dva bolnika iz bolnišnice usmiljenih bratov v Gorici čez zid na ulico Leoni. Mimohodeči zbal so se ju, misleči da sta norca. A ona sta jih povsem mirno zatrjevala, da nista neumna, in da gresta le na kozarec vina. In res jo pobrišeta kar v bolniški obleki v gostilno. Okrepčavi se ubereta jo mesto v bolnišnico, proti predmestju Placuti, kjer sta slekla bolniško obleko, ter začela pohajati po kavarnah. Straža, obveščena o tem dogodku, ujela ju je ob 2. po polnoči v neki kavarni, ter ju odvedla ne v bolnico, pač pa k sv. Antonu v zapor, kjer bodeta lahko premišljevala o naslednjih žeje.

(Il pensiero slavo) (prima „Diritto Croato“) izšel je dne 11 t. m. v velikem formatu v Trstu. Ta številka, ki je spretno urejena, ter pisana v krasni italijanščini je celó ugajala pristnim Italijanom, ki so jo postavljali za vzgled lastnim domačim časopisom. Ako ostane uredništvo v pisavi in smislu te številke dosledno naslednjim številkam, bode velekoristno slovanski stvari, ki potrebuje trezno-mislečih in izborni pisanih časopisov. Izhajal bode odsej ob sobotah z dnem 14. t. m. počenši. Uredništvo je povikšalo naročnino od 5 gl. 60 kr. na 8 gl. letnih z ozirom na večji format. Le posamičnim številkam je določena pre visoka cena (14 novč.)

(Nesreče.) Iz Gorice se nam piše: Francetu Marziniju splašil se je konj. Oče in sin sta lahko ranjena. Konj pa se je tako poškodoval, da je kmalu poginil. — 60 letno Katarino Saverio, stanujočo na Gradu, prinesli so mrtvo domov. Zadel jo je mrtvoud v gostilni.

(Mrtvega našli) so včeraj dopoldne ob 9. uri ob iztoku Ljubljane v Gruberjev kanal na Prulah krojaškega pomočnika Janeza Jagriča, 72 let starega, doma iz Kozjega, okraj Brežice. Policijski zdravnik konstatoval je na lici mesta, da je imel imenovani na glavi rano, po kateri se dá sklepati, da je po obrežnih kamenjih pal in se — ker je bil močno pijači udan, na ta način ubil. Truplo preneslo se je v mrtvašnico k sv. Krištofu.

(Suša) Neprestano suho vreme provzročuje zlasti po Notranjskem in Krasu že občutno pomanjkanje vode. Žal, da ni še znamenj, da dobimo v kratkem dežja in ž njim tolikanj potrebne moče na polju in travnikih.

Telegrami.

Dunaj, 16. aprila. Zbornica poslancev je odklonila Hoffmannov predlog, da se naj začne debata o odgovoru pravosodnega ministra na interpelacijo v predvčerajšnji seji. Russ je izjavil, da je odgovor nemško levico nenavadno osupnil in on želi, da se hitro premeni zakon, ki dopušča taka razlaganja. Mladočeh Pacak je predlagal, da se naroči, da tiskovni odsek poroča v osmih dneh. Ta predlog se je vsprejel z veliko večino. Zanj je glasovala nemška levica.

Metkovič, 15. aprila. Poveljnik mornarice baron Sterneck prišel je semkaj danes ob desetih zjutraj in odpotoval ob edinstvih v Mostar po železnici, od koder se vrne s posebnim vlakom ob šestih zvečer in potem nadaljuje potovanje svoje.

Meran, 15. aprila. Vojvoda Karol Teodor Bavarski prišel je semkaj in ostane dalje časa tukaj.

Kajiro, 14. aprila. Ministerstvo Riaz paše je dalo ostavko in podkralj je naročil Nubar paši, naj sestavi novo vlado.

Najboljše spričevalo o dobroti premovane železodene tinkture lekarja Piccolija v Ljubljani so odlikovanja, katera so jej priznali odlični mojstri znanosti vseh dežel na higijenskih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu. — Steklenica velja 10 kr. 584 4 10—10

Umrli so:

14. aprila. Jakob Medić, posestnik, 48 let, Dunajska cesta 32, splošna tuberkuloza. — Antonija Lavrišar, delavčeva hči, 3 leta, Streliške ulice 11, plućnica. — Marija Merthos, hišina, 39 let, Kravja dolina 11, jetika.

Tuji.

13. aprila.

Pri **Miomu**: Hugo Kieseler iz Berolina. — Fuchs, Fischer, Pollak in Jurisovitz z Dunaja. — Kremer iz Ichenhausena. — Grogger in Singer iz Gradca. — Homan iz Radovljice. — Glantschnig iz Wolfsberga. — Novosel iz Prezida. — Krumer iz Londona. — Dejak iz Pulja. — Hirschal s so-progo iz Ribnice.

Pri **Mallcu**: Hirsch, Felle, Heim, Bürger, Makesch, Herzog, Ehrlich, Mannheimer, Epstein in Klement z Dunaja. — Dr. Fr. Heinz z Dunaja. — Fr. Heinz iz Fulneka. — Neumünz iz Levova. — Herzfelder iz Norimberka. — Černy, Reicht in Fischer iz Prage. — Majdič iz Terbovelj. — Lanetax iz Eipela. — Klaus iz Linca.

Pri **Južnem kolodvoru**: Počenko, Marija in Balbina Eppich iz Gorice. — Ana in Tinka Wolf iz Radovljice.

Pri **avstrijskem caru**: Taschler in Stoffel iz Gradca. — Cerar iz Glogovice.

Tržne cene v Ljubljani

dné 14. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 60	Speh povojen, kgr.	66
Rež,	5 60	Surovo maslo,	75
Ječmen,	6 —	Jajce, jedno	2
Oves,	6 60	Mleko, liter	10
Ajda,	7 15	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5 30	Telečje	58
Koruz,	5 50	Svinjsko	66
Krompir,	1 60	Kostrunovo	40
Leca, hktl.	13 —	Piščanec	75
Grah,	12 —	Golob	18
Fizol,	8 —	Seno, 100 kgr.	3 38
Maslo, kgr.	1 —	Slama, 100	2 67
Mast,	68 —	Drva trda, 4 kub. m.	6 10
Speh svež,	58 —	" mehka, 4 " "	4 80

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	srakomera v mm	termomera po Celziju			
7. u. zjut.	735.2	6.8	brezv.	jasno	0.00
14. 2. u. pop.	734.2	20.6	sl. jzap.	"	
9. u. zveč.	735.8	13.0	sl. svzh.	"	
7. u. zjut.	737.3	6.8	sl. svzh.	jasno	0.00
15. 2. u. pop.	735.8	20.4	sl. jzapad	"	
9. u. zveč.	736.8	12.4	sl. vzh.	"	

Srednja temperatura obeh dni 13.5° in 13.2°, oziroma za 4.4° in 4.1° pod normalom.

Zahvala.

V nakup zemljišča za drevesnico in trtnico tukajšnje kmetijske podružnice blagovolila sta podariti veleslavni deželni odbor 200 gld. in slavna kranjska hranilnica 150 gld. — Za ta velikodušni dar se izreka tem potom obema darovateljema najtoplejša zahvala.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Sv. Križu pri Litiji, dné 12. aprila 1894.

Matija Benedek, načelnik.

Zgubil se je

majhen, bel in črno lisast pes, neke vrste puma (špic).

Prosi se oddati ga proti plačilu v Düringerjev muzej v Lattermannovem drevoredu. 225 1

Služba cerkovnika in organista

se takoj oddá

na Studencu, pošta Radna na Dolenjskem.

Letni dohodki čez 250 gld in prosto stanovanje. — Prednost imajo organisti cecilijanskega duha.

Prošnje naj se vložé pri župnem uradu. Želi se, da se prosilec osebno predstavi. Zadnja železniška postaja je Sevnica.

Župni urad M. B. na Studencu, dné 11. aprila 1894.

215 3—2

M. Lavrič, župnik.

Nalaganje kapitalov.

4% zastavna pisma galiskega zemljiško - kreditnega društva, ustanovljenega 1842.

Pupillarno varna, fatiranja prosta, kavoljsko sposobna, tudi za vojaške živilne kavolje porabljiva.

Hipotekovana v prvi vrsti, brez izjeme na posestvih vpisanih v deželni desk. Izključena so zagotovila na hiše in kmetijska zemljišča.

Hipotekarna vrednost: Na vsacih 100 gld. zastavnih pisem pride hipotekarnega pokritja gld. 253.33.

Varnost prve vrste z do prve polovice njih vrednosti zastavljenimi posestvi, vpisanimi v deželni desk, z zavezo zemljiško - kreditnega društva z vsemi svojimi aktivami in rezervnimi zakladi, poleg tega še kakor pri avstro-ogerski banki s pravico politične eksekucije.

Ta zastavna pisma dobé se vselej po dnevnem kurzu v

J. C. Mayer-ja menjalnici v Ljubljani. 178 12—9

Dobro se izplačljivi papir za nalaganje.

6% no
bolgarsko
drža no
hipotekarno
posojilo.

menjarnišni
delniški družbi

V zlatu obrestljivo in povračljivo.

Hipotekarno zagotovljeno s prvo hipoteko na železnici Rušuk-Varna in Kaspičan-Sođa-Kistendil in na pristanišča Burgas in Varno.

Se more podražiti, ker te obligacije stojé še kacic 8 odstotkov pod zlatim pari-kurzom in je torej pričakovati da se jim poviša kurz, posebno ker veliko dohodkov donasajo.

Popolno davka in pristojbin je prosto za sedaj in za vso prihodnost.

Donaša po sedanjem kurzu okolu 6%, odstotka.

Po dnevnem kurzu dobi se pri 58 40—11

menjarnišni delniški družbi „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.

Dunajska borza.

Dné 16. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 45 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 30
Zlata renta 4%, davka prosta	119 . 65
4% avstrijska kronina renta, 230 kron	97 . 80
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1001 —
Kreditne akcije, 160 gld.	356 —
London, 10 funtov strl.	124 . 80
Napoleonor (20 fr.)	9 . 92
Cesarski cekini	5 . 88
Nemških mark 100	61 . 10

Dné 14. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	118 gld. 15 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 20
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 . 50
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158 . 50
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 . —
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 60
4% kranjske deželno posojilo	97 . 60
Kreditne srečke, 100 gld.	199 . 50
St. Genois srečke. 40 gld.	70 . —

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. 75 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	18 . 30
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 . 25
Salmove srečke, 40 gld.	74 . —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	49 . —
Ljubljanske srečke	23 . 25
Akcije angio-avstrijske banke, 300 gld.	151 . 75
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2960	— . —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	107 . 75
Papirnih rubeljev 100	134 . —

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjše dobitke. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnišna delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.